

Profil členských štátov OSN z hľadiska pripravenosti na e-Government

Index pripravenosti na e-Government: Prvých 10 krajín		Index e-participácie: Prvých 10 krajín	
USA	0,9132	Veľká Británia	1,0000
Dánsko	0,9047	USA	0,9344
Veľká Británia	0,8852	Kanada	0,9016
Švédsko	0,8741	Singapur	0,8361
Kórejská republika	0,8575	Holandsko	0,8033
Austrália	0,8377	Mexiko	0,7705
Kanada	0,8369	Nový Zéland	0,7705
Singapur	0,8340	Kórejská republika	0,7705
Fínsko	0,8239	Dánsko	0,7377
Nórsko	0,8178	Austrália	0,6721

OSN: Celosvetová správa o pripravenosti na e-Government za rok 2004

Vlády na celom svete dosiahli v posledných rokoch rýchly progres v zavádzaní informačných a komunikačných technológií (IKT) pre e-Government. V roku 2001 prieskum OSN v oblasti e-Governmentu uviedol 143 členských štátov, ktoré pre niektoré svoje funkcie využívali internet; do roku 2004 malo svoju webovú prezentáciu 93% štátov, t. j. 178 zo 191.

Celkové trendy vývoja v oblasti e-Governmentu po celom svete v roku 2004 opätovne potvrdili, že na to, do akej miery je iniciatíva zameraná na e-Government správne využívaný, vplyva politická ideológia, ekonomické a sociálne systémy, úroveň rozvoja, dostupnosť zdrojov, ľudská aj technologická infraštruktúra a tiež inštitucionálny rámec a kultúrne vzory.

Rýchly pokrok v úvodných fázach rozvoja e-Governmentu viedol k tomu, že sa k nemu v roku 2004 pridružili aj ďalšie funkcie. Okolo 85 až 92 % všetkých krajín, ktoré sú online, v súčasnosti poskytujú niektoré databázy alebo zákony, politické zásady a iné dokumenty. Avšak len asi jedna tretina zo všetkých krajín poskytuje verejné

služby online: takmer taký istý počet, ako v predchádzajúcom roku.

Napriek zlepšeniam je však komplexnejšie spektrum služieb na báze online transakcií aj naďalej obmedzené prevažne na rozvinuté krajiny. Zatiaľ čo tri štvrtiny krajín (170) umožňujú sťahovanie formulárov pre také služby, ako je vydávanie vodičských preukazov a pod., len 18 % (32 krajín) ponúka občanom možnosť vykonávania platieb kreditnými kartami.

Dôležitým zistením prieskumu za minulý rok je to, že len málo krajín plne využíva potenciál e-Governmentu na poskytovanie informácií a služieb svojim občanom. Toto stále platí pre väčšinu krajín. Čo sa za jeden rok zmenilo je, že zopár rozvinutých krajín, ktoré do minulého roku poskytovali len niektoré služby na báze online transakcií, sa prudko posunulo dopredu. Úroveň využívania týchto služieb sa neuveriteľne zvýšila.

Model prístupu, ktorý skúma prvky spôsobujúce rozdiely v prístupe, dokumentuje, že väčšina obyvateľov v rozvíjajúcich sa krajinách, ktorých cel-

kový počet presahuje 5 miliárd, stojí pred vážnym problémom, prináša novú revolúciu v technológiách. Aj keď niektoré rozvíjajúce sa krajiny, ktoré zaviedli správnu kombináciu reforiem, inštitúcií a programov, budú z IKT bezpochyby profitovať, pravdepodobne budú čeliť bludnému kruhu v dôsledku nízkych príjmov, chudoby a čoraz väčších disproporcií v prístupe k moderným technológiám.

INDEX PRIPRAVENOSTI NA E-GOVERNMENT

Celosvetový prieskum OSN v oblasti e-Governmentu za rok 2004 prináša porovnanie medzi jednotlivými krajinami sveta z hľadiska dvoch základných ukazovateľov:

- I) stavu pripravenosti na e-Government a
- II) rozsahu elektronickej participácie (e-participation).

Pomocou vytvoreného modelu pre meranie digitalizovaných služieb tento prieskum hodnotí 191 členských štátov OSN z hľadiska kvantitatívneho zloženého indexu pripravenosti na e-Government na základe posúdenia ich webových stránok, telekomunikačnej infraštruktúry a dostupnosti ľudských zdrojov.

Popri tom, ako krajiny napredujú tak z hľadiska pokrytia ako aj lepšej prepracovanosti elektronickej služieb a produktov poskytovaných štátom, dostávajú sa na vyššie pozície v zmysle číselnej kategorizácie zodpovedajúcej piatim etapám označeným ako začínajúca prítomnosť, zdokonalená prítomnosť, interaktívna prítomnosť, transakčná prítomnosť a sieťová prítomnosť.

Podľa hodnotenia pripravenosti na e-Government sú svetovým lídrom USA (0,913), za ktorými nasleduje Dánsko (0,904), Veľká Británia (0,885) a Švédsko (0,874). Spojené štáty ako aj celá Severná Amerika vedú v hod-

notení poskytovania informácií a služieb cez internet v kombinácii s infraštruktúrou, ktorá je potrebná na ich využívanie. Za nimi nasleduje Dánsko, Veľká Británia, Švédsko a Kórejská republika. Medzi prvými 25 krajinami sú aj Estónsko, Malta a Čile. Pokiaľ ide o regióny, Európa nasleduje za Severnou Amerikou, kým na konci rebríčka sú Južná, Stredná Ázia a Afrika.

Napriek tomu však naďalej medzi jednotlivými regiónmi a krajinami pretrvávajú nepomer z hľadiska ponuky programov v oblasti e-Government. Vlády v krajinách s vysokými príjmami sú ďaleko vpredu v poskytovaní verejných informácií a online služieb, v komunikácii a sprístupňovaní vládnych programov občanom a v celkovom elektronickej prístupe ku vláde. *Krajiny na spodných 40 priečkach preukazujú len malý relatívny pokrok.*

INDEX E-PARTICIPÁCIE

Index e-participácie hodnotí kvalitu, relevantnosť, užitočnosť a pripravenosť vládnych webových stránok z hľadiska poskytovania online informácií a nástrojov a služieb pre účasť ľudí na veciach verejných.

Pokiaľ ide o rozhodovanie s účasťou občanov, aj keď mnohé krajiny presadzujú e-participáciu, niektoré z nich sú aj naďalej obmedzené v poskytovaní relevantných a kvalitných mechanizmov a nástrojov pre získavanie spätnej väzby od užívateľov. Štyridsať tri členských štátov zo 178, ktoré majú vládnu webovú stránku, má jasné vyhlásenie o svojej politike v oblasti e-Governmentu, ktoré povzbudzuje občanov k tomu, aby participovali na tvorbe verejnej politiky; avšak len 20 resp. 11 % má zabezpečené skutočné získavanie spätnej väzby o účasti občanov. V hodnotení z hľadiska e-participácie je prvá Veľká Británia, za ktorou nasledujú Spojené štáty, Kanada, Singapur a Holandsko. ■